

MODERNE THEOLOGIE

LEERPLAN

Versie leerplan: 01-09-2018

Versie module: ST12/A/1

Vakgroep: Systematische Theologie

Studiepunten: 3 EC | 84 studie-uren

Inhoud

De twintigste eeuw vormt in veel opzichten een buitengewoon veelzijdige en dynamische periode in de theologie en veel van de theologie zoals we die vandaag de dag tegenkomen heeft haar inhoud en gestalte sterk ontleend aan deze rijke voedingsbodem. Reden genoeg voor een gedegen kennismaking met dit tijdvak.

Het vak Moderne Theologie beoogt een inleiding te bieden in het theologisch denken van met name de twintigste eeuw met ruime aandacht voor de Nederlandse situatie en de Rooms-Katholieke theologie. Na de behandeling van de belangrijkste voorlopers hiervan, zal de aandacht zoveel mogelijk uitgaan naar het gedachtegoed van de meest invloedrijke theologen van deze eeuw. Binnen deze uiteenzetting zal telkens voldoende ruimte bestaan voor de kritische waardering van bovenstaande theologieën. Bovendien zal gezocht worden naar een begrip van de onderlinge samenhang van verschillende denkers en stromingen met de (theologische) context waarin zij leefden.

Leerdoelen

Algemeen

Na studie van de leerstof is de student bekend met de vaktypische begrippen en heeft inzicht ontwikkeld in hun samenhang. Hij is op de hoogte van de belangrijkste Bijbels-theologische vraagstukken (inclusief belangrijke stromingen en hun vertegenwoordigers) binnen het vakgebied en is in staat hierin beargumenteerd een eigen positie in te nemen. Tevens is de student op de hoogte van de (historische) omvang en relevantie van het aandachtsgebied en in staat een vertaalslag te maken van theologie naar gemeenteverband en het persoonlijk geloofsleven.

Vakspecifiek

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof is de student bekend met de volgende woorden, begrippen en/of namen en kan deze kort omschrijven:

Verlichting, modernisme, ethische theologie, neocalvinisme, existentialisme, bevrijdingstheologie, feministische theologie, neoscholastiek, nouvelle theologie, Groninger theologie, Karl Barth, Rudolph Bultmann,

Kennisverwerving



Inzicht

Dietrich Bonhoeffer, Paul Tillich, politieke theologie, postliberale theologie, postmoderne theologie, processtheologie, New-Age denken.

Na afronding van dit vak heeft de student:

- inzicht in welke voorlopers belangrijk zijn voor de twintigste-eeuwse theologie en hoe hun invloed zichtbaar wordt;
- inzicht gekregen in de onderlinge samenhang van verschillende denkers en stromingen in de twintigste-eeuwse theologie;
- zicht op de invloed van belangrijke historische gebeurtenissen, zoals de wereldoorlogen, op de ontwikkeling van de theologie in met name de twintigste eeuw;
- inzicht verkregen in de rol van bepaalde filosofische vooronderstellingen in de opbouw van de theologie van een specifieke denker of stroming;
- enig inzicht verworven in de mogelijkheden van de op- of uitbouw van een eigen theologische bibliotheek.

Vaardigheid

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof kan de student:

- in hoofdlijnen het tijdgebonden karakter van een specifieke (moderne) theologie weergeven en haar interactie met andere denkers/stromingen in kaart brengen;
- uiteenzetten wanneer de filosofie zich emancipeerde van de theologie en welke factoren hieraan hebben bijgedragen;
- de ontwikkelingen van de Rooms-katholieke theologie vanaf de negentiende eeuw in hoofdlijnen schetsen;
- onderscheiden welke filosofische vooronderstellingen ten grondslag liggen aan uiteenlopende meningen in het theologische debat.

Attitude

Gedurende en na dit vak heeft de student een gezonde kritische kijk ontwikkeld op de recentere theologische discussies en staat er voor open zich op positieve wijze te laten inspireren door aansprekende denkers.

Toetsing

Schriftelijk of digitaal tentamen over de module en eventuele aanvullende leerstof; werkstuk over een theoloog uit de twintigste eeuw.

Literatuur

Verplichte literatuur

ETA-module.

Bronteksten:

Capita selecta uit: McGrath, Alister E. 2011. *The Christian Theology Reader*. Fourth Edition. Oxford: Wiley-Blackwell (7 pags):



- 1.24 – ‘Karl Barth on the Nature and Task of Theology’;
- 1.28 – ‘Dietrich Bonhoeffer on God in a Secular World’;
- 1.29 – ‘Paul Tillich on the Method of Correlation’;
- 1.36 – ‘Kevin Vanhoozer on the Challenge of Postmodernity for Theology’.
- 2.41 – ‘Karl Barth on Revelation as God’s Self-Disclosure’;
- 2.42 – ‘Emil Brunner on the Personal Nature of Revelation’;
- 2.51 – ‘The *Catechism of the Catholic Church* on Scripture and Tradition’;
- 3.32 – ‘Karl Barth on the “Otherness” of God’

“Inleiding” in: Moltmann, J. 1964. *Theologie van de hoop: studies over de grondslagen en de konsekwenties van een christelijke eschatologie*. Vertaald door J. van de Geijn. Utrecht: Ambo, pags. 15-36 (21 pags.).

“Inleiding” en “Woord vooraf bij de tweede editie” in: Barth, Karl. 2008. *De brief aan de Romeinen*. Vertaald door M. Wildschut. Amsterdam: Boom, pags. ix-xxx, iv-xvii (34 pags.).

Zowel Moltmann als Barth zijn digitaal beschikbaar via het Studentenplaza onder ‘aanvullend studiemateriaal’.

Aanbevolen literatuur

- Beek, Bram van de. 1994. *Van verlichting tot verduistering? Theologen vanaf 1800*. Nijkerk: Callenbach.
- Braaten, Carl E. en Robert W. Jenson. 1995. *A Map of Twentieth Century Theology: Readings from Karl Barth to Radical Pluralism*. Minneapolis, MN: Fortress.
- Ford, David F. (red.) 2005 (3e editie). *The Modern Theologians: An Introduction to Christian Theology Since 1918*. Malden–Oxford: Blackwell.
- Livingston, James C. en F.S. Fiorenza. 2006 (2e editie). *Modern Christian Thought*. 2 vols. Minneapolis, MN: Fortress.
- McGrath, Alister. 1995. *The Blackwell Encyclopedia of Modern Christian Thought*. Oxford: Wiley-Blackwell.
- Miller, Ed L. en Stanley J. Grenz. 1998. *Fortress Introduction to Contemporary Theologies*. Minneapolis, MN: Fortress.
- Schwarz, Hans. 2005. *Theology in a Global Context: The Last Two Hundred Years*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Welch, Claude. 1972-1985. *Protestant Thought in the Nineteenth Century*. 2 vols. New Haven: Yale University Press.

